Test Booklet No.
ଟେଷ୍ଟ ବୁକ୍ଲେଟ୍ ନମ୍ବର

Subject : ECONOMICS
Code : 309 EOD
Medium : English and Odia

Test Booklet Code
ଟେଷ୍ଟ ବୁକ୍ଲେଟ୍ କୋଡ୍

C

(Do not open this Test Booklet until you are asked to do so)
(ଆପଣଙ୍କୁ ନ କୁହା ଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଟେଷ୍ଟ ବୁକ୍ଲେଟ୍ ଖୋଲିବେ ନାହିଁ)

*Time Allowed : **60** minutes* *ସମୟ ଅନୁମତି : **60** ମିନିଟ*	*Maximum Marks : **200*** *ଅଧିକତମ ମାର୍କସ୍ : **200***	*Total Questions : **50*** *ମୋଟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ : **50***	*Number of questions to be answered : **40*** *ଉତ୍ତର ଦେବାକୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା : **40***

Kindly read the Instructions given on this Page and Back Page carefully before attempting this Question Paper.
ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଚେଷ୍ଟା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପୃଷ୍ଠାରେ ଏବଂ ପଛ ପୃଷ୍ଠାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀଗୁଡିକ ସାବଧାନୀପୂର୍ବକ ପଢନ୍ତୁ।

Important Instructions for the Candidates :

1. This Test Booklet contains **50** questions printed in English and Odia. Out of these, the candidate is required to answer any **40** questions. If a candidate answers more than 40 questions, the first 40 answered questions will be considered for evaluation.
2. When you are given the OMR Answer Sheet, fill in your particulars on it carefully with **blue/black** ball point pen only.
3. Use only Blue/Black Ball Point Pen for marking responses.
4. The CODE for this Test Booklet is **C**. Make sure that the CODE printed on the OMR Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. Also ensure that your Test Booklet No. and OMR Answer Sheet No. are exactly the same. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the OMR Answer Sheet. No claim in this regard will be entertained after five minutes from the start of the examination.
5. Before attempting the question paper kindly check that this Test Booklet has total **28** pages and OMR Answer Sheet consists of one sheet. At the start of the examination within first five minutes, candidates are advised to ensure that all pages of Test Booklet and OMR Answer Sheet are properly printed and they are not damaged in any manner.
6. Each question has four answer options. Out of these four options choose the **MOST APPROPRIATE OPTION** and darken/blacken the corresponding circle on the OMR Answer Sheet with a Blue/Black Ball Point Pen.
7. Five (5) marks will be given for each correct answer. One (1) mark will be deducted for each incorrect answer. If more than one circle is found darkened/blackened for a question, then it will be considered as an incorrect answer. Unanswered questions will be given no mark.

P.T.O.

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ :

1. ଏହି ପରୀକ୍ଷା ପୁସ୍ତିକାରେ **50** ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଇଂରାଜୀ ଓ ଓଡ଼ିଆ ମୁଦ୍ରିତ ଅଛି । ଏହାଭିତରୁ, ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି **40** ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ 40 ଟିରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ଦେଇଥାଏ, ପ୍ରଥମ 40 ଟି ଉତ୍ତରିତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ବିବେଚିତ କରାଯିବ ।
2. ଆପଣଙ୍କର ବିବରଣୀଗୁଡିକୁ/ଉତ୍ତର ଗୁଡିକୁ **ବ୍ଲୁ/ବ୍ଲାକ୍** ବଲ୍ ପଏଣ୍ଟ ପେନ୍ ଦ୍ୱାରା OMR ଉତ୍ତର ଫର୍ଦ୍ଦରେ ସାବଧାନତାର ସହ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ ।
3. ଉତ୍ତର ଚିହ୍ନିତ କରିବା ପାଇଁ କେବଳ ବ୍ଲୁ/ବ୍ଲାକ୍ ବଲ୍ ପଏଣ୍ଟ ପେନ୍ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
4. ଏହି ପରୀକ୍ଷା ପୁସ୍ତିକାର କୋଡ୍ **C** ଅଟେ । OMR ଉତ୍ତର ଫର୍ଦ୍ଦରେ ମୁଦ୍ରିତ କୋଡ୍ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ପୁସ୍ତିକାର କୋଡ୍ ସମାନ ହେବା ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ଆପଣଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା ପୁସ୍ତିକା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ OMR ଉତ୍ତର ଫର୍ଦ୍ଦ ସଂଖ୍ୟା ଅବିକଳ ସମାନ । ଯଦି ଆପଣ ଏହି ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରେ କିଛି ତ୍ରୁଟି ବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖିବେ ତେବେ ଯଥା ଶୀଘ୍ର ପରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ସୂଚିତ କରନ୍ତୁ । ପରୀକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହେଇଯିବା 5 ମିନିଟ ପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆବେଦନ ସ୍ୱୀକାର କରାଯିବ ନାହିଁ ।
5. ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ହଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ପରୀକ୍ଷା ପୁସ୍ତିକାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ **28** ପୃଷ୍ଠା ଅଛି ଏବଂ OMR ଉତ୍ତର ଫର୍ଦ୍ଦ କେବଳ ଗୋଟିଏ ପୃଷ୍ଠା ଅଟେ । ପରୀକ୍ଷାର ପ୍ରଥମ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ, ସମସ୍ତ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସୂଚିତ କରାଯାଉଛି ଯେ ପରୀକ୍ଷା ପୁସ୍ତିକା ଏବଂ OMR ଫର୍ଦ୍ଦର ଭଲ ଭାବରେ ମୁଦ୍ରିତ ଅଛି ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାର କ୍ଷୟ କ୍ଷତି ନାହିଁ ।
6. ପ୍ରତିଟି ପ୍ରଶ୍ନରେ ଚାରିଟି ବିକଳ୍ପ ଅଛି । ଏହାରୁ **ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିକଳ୍ପକୁ** ଚୟନ କରନ୍ତୁ ଏବଂ OMR ଉତ୍ତର ଶୀଟରେ ସଂଗତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଚକ୍ରକୁ କଳା/ନୀଳ ବଲ ପଏଣ୍ଟ ପେନରେ କଳା କରନ୍ତୁ ।
7. ପ୍ରତିଟି ସଠିକ ଉତ୍ତର ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ (5) ଅଙ୍କ ଦିଆଯିବ । ପ୍ରତିଟି ଭୁଲ ଉତ୍ତର ପାଇଁ ଏକ (1) ଅଙ୍କ କାଟାଯିବ । ଯଦି ଏକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଗୋଟିଏରୁ ଅଧିକ ଚକ୍ରରେ କଳା କରାହେଇଥିବ ତାହାକୁ ଭୁଲ ଉତ୍ତର ବୋଲି ଗଣାଯିବ । ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନଥିବ ତାହା ପାଇଁ କିଛି ଅଙ୍କ (mark) ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

କୃ.ପୃ.ପ.

Name of the Candidate (in Capital Letters) : ______________________________
ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ (ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ) :

Application Number (in figures) : ______________________________
ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା (ଅଙ୍କରେ) :

Roll Number (in figures) : ______________________________
ରୋଲ ନମ୍ବର (ଅଙ୍କରେ) :

Centre of Examination (in Capital Letters) : ______________________________
ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରର ନାମ (ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ) :

Candidate's Signature : ____________________ Invigilator's Signature : ____________________
ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ : ପରୀକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ :

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent : ______________________________
କେନ୍ଦ୍ର ସୁପରିଣ୍ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କ ଫାସିମିଲି ସହ (facsimile signature) ଷ୍ଟାମ୍ପ :

1. ___________ is a market where economic agents can freely exchange their endowments with each other.

(1) Market economy

(2) Centrally planned economy

(3) Aggregate demand based economy

(4) Aggregate supply based economy

2. Which of the following are correct statements ?

(A) Marginal Utility is the change in Total Utility due to consumption of one additional unit of commodity.

(B) Two Indifference Curves intersect each other.

(C) Marginal Utility becomes Zero at a level when Total Utility remains constant.

(D) Diminishing Marginal Rate of Substitution does not affect Indifference Curve.

(E) Indifference Curve slopes downwards from left to right.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (E) only

(2) (A), (C) and (E) only

(3) (A), (D) and (E) only

(4) (B), (D) and (E) only

3. Match **List-I** with **List-II** :

	List-I (Characteristic)		**List-II (Implication)**
(A)	Equilibrium	(I)	Plans of all the consumers and firms in the market match
(B)	Excess supply	(II)	Demand decreases with an increase in income
(C)	Inferior good	(III)	Supply is greater than market demand
(D)	Price ceiling	(IV)	Imposition of upper limit by government

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

SPACE FOR ROUGH WORK

1. __________ ହେଉଛି ଏମିତି ଏକ ବଜାର, ଯେଉଁଠି ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ମାନେ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟ ଭିତ୍ତିକ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରି ଥାନ୍ତି ।

(1) ବଜାର ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା
(2) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା
(3) ସମୁଦାୟ ଚାହିଦା ଆଧାରିତ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା
(4) ସମୁଦାୟ ଯୋଗାଣ ଆଧାରିତ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା

2. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ଯରୁ କେଉଁଟି ସଠିକ ବିବୃତି ?

(A) ଅତିରିକ୍ତ ଉପଯୋଗିତା ହେଉଛି ସାମଗ୍ରୀର ଗୋଟିଏ ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣର ବ୍ୟବହାର କାରଣରୁ ମୋଟ ଉପଯୋଗୀତାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ।

(B) ଦୁଇଟି ଉଦାସୀନ ବକ୍ରରେଖା ପରସ୍ପରକୁ ଛେଦ କରନ୍ତି ।

(C) ଯେତେବେଳେ ମୋଟ ଉପଯୋଗିତା ସ୍ଥିର ରହେ, ସେତେବେଳେ ଅତିରିକ୍ତ ଉପଯୋଗିତା ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଏ ।

(D) ପରିବର୍ତ୍ତନର ଅତିରିକ୍ତ ହାର ହ୍ରାସ ଉଦାସୀନତା ବକ୍ରରେଖାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ ।

(E) ଉଦାସୀନତା ବକ୍ରରେଖା ବାମରୁ ଡାହାଣକୁ ତଳୁଆ ଢଳିଥାଏ ।

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ଯରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ ।

(1) (A), (B) ଏବଂ (E) କେବଳ
(2) (A), (C) ଏବଂ (E) କେବଳ
(3) (A) (D) ଏବଂ (E) କେବଳ
(4) (B), (D) ଏବଂ (E) କେବଳ

3. **ତାଲିକା-I** ସହିତ **ତାଲିକା-II** ମିଳାନ୍ତୁ :

	ତାଲିକା-I (ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ)		**ତାଲିକା-II (ପ୍ରଭାବ)**
(A)	ସନ୍ତୁଳନ	(I)	ବଜାରରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଉପଭୋକ୍ତା ଏବଂ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ଯୋଜନା ମେଳ ଖାଏ
(B)	ଅତ୍ୟଧିକ ଯୋଗାଣ	(II)	ଆୟ ବୃଦ୍ଧି ସହିତ ଚାହିଦା ହ୍ରାସ ପାଉଥାଏ
(C)	ନିମ୍ନମାନର ସାମଗ୍ରୀ	(III)	ବଜାର ଚାହିଦା ତୁଳନାରେ ଯୋଗାଣ ଅଧିକ
(D)	ମୂଲ୍ୟର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ	(IV)	ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ଲାଗୁ

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ଯରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (I), (B) - (III), (C) - (II), (D) - (IV)
(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

SPACE FOR ROUGH WORK

4. When Elasticity of Demand Curve is 1 at every point on the Demand Curve, this curve is known as :

(1) Perfectly inelastic demand curve

(2) Perfectly elastic demand curve

(3) Rectangular Hyperbola

(4) Greater than unitary demand curve

5. According to the Theory of Consumer Behaviour, Inequality $p_1x_1 + p_2x_2 \leq M$ is called the Consumer's ___________ .

(1) Budget (2) Budget Set

(3) Budget Constraint (4) Budget Behaviour

6. Choose the correct statements from the following :

(A) Adam Smith is termed as Father of Modern Economics.

(B) J.M. Keynes gave the Theory of Income, Output and Employment.

(C) Four Sector Model = C + I + G + (X – M)

(D) Store of value is primary function of money.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B) and (D) only (2) (A), (B) and (C) only

(3) (A), (B), (C) and (D) (4) (B), (C) and (D) only

7. Rearrange the given statements in proper chronological sequence in an ascending order (earliest to latest) :

(A) General theory of Employment, Interest and Money by Keynes.

(B) Mahalanobis was made a fellow of Britain's Royal Society.

(C) An Inquiry into the Nature and Cause of the Wealth of Nations by Adam Smith.

(D) The Economic Consequences of the Peace by Keynes.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (C), (D), (A), (B) (2) (A), (B), (C), (D)

(3) (A), (C), (B), (D) (4) (D), (A), (C), (B)

8. If there is no government and no foreign trade, then :

(1) $G = T = M = X > 1$ (2) $G = T = M = X = 1$

(3) $G = T = M = X = 0$ (4) $G = T = M = X < 1$

SPACE FOR ROUGH WORK

4. ଯେତେବେଳେ ଚାହିଦା ବକ୍ରରେଖାର ନମନୀୟତା ଚାହିଦା ବକ୍ରରେଖାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିନ୍ଦୁରେ 1 ହୋଇଥାଏ, ଏହି ବକ୍ରରେଖାକୁ କଣ କୁହାଯାଏ -

(1) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅନମନୀୟ ଅସ୍ଥିର ଚାହିଦା ବକ୍ରରେଖା

(2) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନମନୀୟ ଚାହିଦା ବକ୍ରରେଖା

(3) ଆୟତାକାର ହାଇପରବୋଲା

(4) ଏକକ ଚାହିଦା ବକ୍ରରେଖା ଠାରୁ ଅଧିକ

5. ଉପଭୋକ୍ତା ଆଚରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ, ଅସମାନତା $p_1x_1 + p_2x_2 \leq M$ କୁ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ __________ କୁହାଯାଏ ।

(1) ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ (2) ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

(3) ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ (4) ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଆଚରଣ

6. ନିମ୍ନଲିଖିତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ ବାକ୍ୟକୁ ଚୟନ କରନ୍ତୁ -

(A) ଆଡାମ ସ୍ମିଥଙ୍କୁ ଆଧୁନିକ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ଜନକ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

(B) ଜେ.ଏମ୍. କେନ୍ସ୍ ଆୟ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତିର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

(C) ଚାରୋଟି ସେକ୍ଟର ମଡେଲ୍ = C + I + G + (X – M)

(D) ମୂଲ୍ୟକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ହେଉଛି ମୁଦ୍ରାର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଚୟନ କରନ୍ତୁ :

(1) (A), (B) ଏବଂ (D) କେବଳ (2) (A), (B) ଏବଂ (C) କେବଳ

(3) (A), (B), (C) ଏବଂ (D) (4) (B), (C) ଏବଂ (D) କେବଳ

7. ସମୟାନୁକ୍ରମେ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିବୃତ୍ତିକୁ ତଳୁ ଉପର କ୍ରମରେ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ରମରେ ପୁନଃ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରନ୍ତୁ :

(A) କେନ୍ସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୁଧ, ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ମୁଦ୍ରାର ସାଧାରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ।

(B) ମହଲାନୋବିସଙ୍କୁ ବ୍ରିଟେନର ରୟାଲ ସୋସାଇଟିର ସହଯୋଗୀ କରାଯାଇଥିଲା ।

(C) ଆଡାମ୍ ସ୍ମିଥଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାଷ୍ଟ୍ରର ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ କାରଣ ଉପରେ ଏକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ।

(D) କେନ୍ସପ ଦ୍ୱାରା ଶାନ୍ତିର ଆର୍ଥିକ ପରିଣାମ ।

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଚୟନ କରନ୍ତୁ :

(1) (C), (D), (A), (B) (2) (A), (B), (C), (D)

(3) (A), (C), (B), (D) (4) (D), (A), (C), (B)

8. ଯଦି କୌଣସି ସରକାର ନାହିଁ ଏବଂ କୌଣସି ବୈଦେଶିକ ବାଣିଜ୍ୟ ନାହିଁ, ତେବେ :

(1) $G = T = M = X > 1$ (2) $G = T = M = X = 1$

(3) $G = T = M = X = 0$ (4) $G = T = M = X < 1$

SPACE FOR ROUGH WORK

9. The value of Nominal GDP is $ 1100 and the value of Real GDP is $ 1000. Find the value of GDP deflator.

(1) 0.9 (2) 1.1

(3) 1 (4) 0.8

10. Identify the correct statements :

(A) Stocks are defined over a period of time.

(B) Flows are defined over a period of time.

(C) Flows are defined at a particular point of time.

(D) Stocks are defined at a particular point of time.

(E) GVA at factor costs + Indirect Taxes – Subsidies = GVA at market prices.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (C) and (E) only (2) (B), (C) and (D) only

(3) (B), (D) and (E) only (4) (C), (D) and (E) only

11. If the supply of final goods is assumed to be infinitely elastic at constant price over a short period of time, Aggregate output is determined solely by the value of Aggregate demand. This is called __________ Principle.

(1) Aggregate supply (2) Aggregate demand

(3) Effective demand (4) Perfectly inelastic demand

12. Nominal Interest Rate =___________

(1) Real Interest Rate × Inflation Rate

(2) Real Interest Rate – Inflation rate

(3) Real Interest Rate / Inflation rate

(4) Real Interest Rate + Inflation rate

13. Value of MPS (Marginal Propensity to Save) is increased from 0.4 to 0.5. What would be the impact on Multiplier ?

(1) The size of the multiplier would be increased.

(2) The size of the multiplier would remain same.

(3) Value of multiplier is undetermined with the given information.

(4) The size of the multiplier would be decreased.

SPACE FOR ROUGH WORK

9. ନାମମାତ୍ର ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦନ (ଜି.ଡି.ପି.) ର ମୂଲ୍ୟ $1100 ଡଲାର ଏବଂ ବାସ୍ତବ ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦନ (ଜି.ଡି.ପି.) ର ମୂଲ୍ୟ $1000 । ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦନ (ଜି.ଡି.ପି.) ର ହ୍ରାସକର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ?

(1) 0.9 (2) 1.1 (3) 1 (4) 0.8

10. ସଠିକ ବିବୃତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ ।

(A) ଷ୍ଟକ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଅବଧିରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟାଇତ ହୋଇଥାଏ ।

(B) ପ୍ରବାହ ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଅବଧିରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟାଇତ ହୋଇଥାଏ ।

(C) ପ୍ରବାହକୁ ସମୟର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିନ୍ଦୁରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଯାଇଥାଏ ।

(D) ଷ୍ଟକ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମୟର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିନ୍ଦୁରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରା ଯାଇଥାଏ ।

(E) କାରକ ମୂଲ୍ୟରେ ଜି.ଭି.ଏ. + ପରୋକ୍ଷ ଟିକସ – ରିହାତି = ବଜାର ମୂଲ୍ୟରେ ଜି.ଭି.ଏ. ।

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଚୟନ କରନ୍ତୁ :

(1) (A), (C) ଏବଂ (E) କେବଳ (2) (B), (C) ଏବଂ (D) କେବଳ

(3) (B), (D) ଏବଂ (E) କେବଳ (4) (C), (D) ଏବଂ (E) କେବଳ

11. ଯଦି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସାମଗ୍ରୀର ଯୋଗାଣ ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ଅବଧିରେ ସ୍ଥିର ମୂଲ୍ୟରେ ଅସୀମ ନମନୀୟ ବୋଲି ଧରାଯାଏ, ତେବେ ମୋଟ ଉତ୍ପାଦନ କେବଳ ମୋଟ ଚାହିଦାର ମୂଲ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ।.ଏହାକୁ ____________ ନୀତି କୁହାଯାଏ ।

(1) ସମୁଦାୟ ଯୋଗାଣ (2) ସମୁଦାୟ ଚାହିଦା

(3) ଫଳପ୍ରଦ ଚାହିଦା (4) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅନମନୀୟ ଚାହିଦା

12. ନାମମାତ୍ର ସୁଧ ହାର = ______________

(1) ବାସ୍ତବ ସୁଧ ହାର × ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ହାର (2) ପ୍ରକୃତ ସୁଧ ହାର – ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ହାର

(3) ବାସ୍ତବ ସୁଧ ହାର / ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ହାର (4) ବାସ୍ତବ ସୁଧ ହାର + ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି ହାର

13. ଏମ୍.ପି.ଏସ୍. (ସଞ୍ଚୟ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରବୃତ୍ତି) ର ମୂଲ୍ୟ 0.4 ରୁ 0.5 କୁ ବୃଦ୍ଧି କରା ଯାଇଛି । ଗୁଣକ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ କ'ଣ ହେବ ?

(1) ଗୁଣକର ଆକାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଯିବ ।

(2) ଗୁଣକର ଆକାର ସମାନ ରହିବ ।

(3) ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା ସହିତ ଗୁଣକର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(4) ଗୁଣକର ଆକାର ହ୍ରାସ ପାଇବ ।

SPACE FOR ROUGH WORK

14. Paradox of Thrift means :

(1) If all the people of the economy increase the proportion of income they save, the total value of investment in the economy will not increase, it will either decline or remain unchanged.

(2) If all the people of the economy increase the proportion of income they spend, the total value of savings in the economy will not increase, it will either decline or remain unchanged.

(3) If all the people of the economy decrease the proportion of income they save, the total value of savings in the economy will not increase, it will either decline or remain unchanged.

(4) If all the people of the economy increase the proportion of income they save, the total value of savings in the economy will not increase, it will either decline or remain unchanged.

15. _______________ depicts what has actually happened.

(1) Ex-Ante (2) Ex-Post

(3) Constant (4) Variable

16. If the value of Investment Multiplier is 5 and the increased income is ₹ 800 crore in an economy, then find the value of change in the investment in the economy.

(1) ₹ 4000 crore (2) ₹ 120 crore

(3) ₹ 400 crore (4) ₹ 160 crore

17. Which of the following statements are true ?

(A) Quantitative tools control the extent of money supply by changing the CRR.

(B) There are two types of open market operations – outright and upright.

(C) A fall in the bank rate can decrease the money supply.

(D) Selling of a bond by RBI leads to reduction in quantity of reserves.

(E) The RBI can influence money supply by changing the rate at which it gives loan to the commercial banks.

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (C) and (D) only

(2) (A), (B) and (D) only

(3) (B), (D) and (E) only

(4) (A), (D) and (E) only

SPACE FOR ROUGH WORK

14. ମିତବ୍ୟୟୀର ବିରୋଧାଭାସର ଅର୍ଥ ହେଉଛି :

(1) ଯଦି ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆୟର ଅନୁପାତରେ ସଞ୍ଚୟ ବୃଦ୍ଧି କରନ୍ତି, ତେବେ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିବେଶର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ନାହିଁ, ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇବ କିମ୍ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

(2) ଯଦି ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆୟର ଅନୁପାତରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି କରନ୍ତି, ମୋଟ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଞ୍ଚୟର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ନାହିଁ, ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇବ କିମ୍ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

(3) ଯଦି ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆୟର ଅନୁପାତରେ ସଞ୍ଚୟ ହ୍ରାସ କରନ୍ତି, ତେବେ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଞ୍ଚୟର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ନାହିଁ, ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇବ କିମ୍ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

(4) ଯଦି ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆୟର ଅନୁପାତରେ ସଞ୍ଚୟ ବୃଦ୍ଧି କରନ୍ତି, ତେବେ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଞ୍ଚୟର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହେବ ନାହିଁ, ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇବ କିମ୍ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

15. _______________ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ଘଟିଛି ତାହା ଦର୍ଶାଏ ।

(1) ପୂର୍ବ ଅନୁମାନ (2) ପୂର୍ବ ସ୍ଥିତି

(3) ଅପରି ବର୍ତ୍ତିତ (4) ପରିବର୍ତ୍ତନନୀୟ

16. ଯଦି କୌଣସି ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିବେଶ ଗୁଣକର ମୂଲ୍ୟ 5 ଏବଂ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଆୟ ୫00 କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିବେଶରେ ପରିବର୍ତ୍ତନର ମୂଲ୍ୟ ଖୋଜି ବାହାର କରନ୍ତୁ ।

(1) 4,000 କୋଟି ଟଙ୍କା (2) 120 କୋଟି ଟଙ୍କା

(3) 400 କୋଟି ଟଙ୍କା (4) 160 କୋଟି ଟଙ୍କା

17. ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିବୃତି ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ସତ୍ୟ/ଅଟେ ?

(A) ପରିମାଣାତ୍ମକ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକ ସି.ଆର୍.ଆର୍. କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଅର୍ଥ ଯୋଗାଣର ପରିମାଣକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାନ୍ତି ।

(B) ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଖୋଲା ବଜାର ପରିଚାଳନା ରହିଛି – ପ୍ରକାଶ୍ୟ ଏବଂ ଉର୍ଦ୍ଧଗାମୀ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ।

(C) ବ୍ୟାଙ୍କ ଦର ହ୍ରାସ ହେଲେ ମୁଦ୍ରା ଯୋଗାଣ ହ୍ରାସ ପାଇପାରେ ।

(D) ଆର.ବି.ଆଇ ଦ୍ୱାରା ବଣ୍ଡ ବିକ୍ରି ହେବା ଦ୍ୱାରା ରିଜର୍ଭ ଭଣ୍ଡାରର ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

(E) ଆର.ବି.ଆଇ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଯେଉଁ ହାରରେ ଋଣ ଦେଇ ଥାଏ ସେଥିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ମୁଦ୍ରା ଯୋଗାଣକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରେ ।

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର ଚୟନ କରନ୍ତୁ I

(1) (A), (C) ଏବଂ (D) କେବଳ (2) (A), (B) ଏବଂ (D) କେବଳ

(3) (B), (D) ଏବଂ (E) କେବଳ (4) (A), (D) ଏବଂ (E) କେବଳ

SPACE FOR ROUGH WORK

18. Match **List-I** with **List-II** :

	List-I		**List-II**
(A)	Bank Rate	(I)	Securities are pledged in order to repurchase
(B)	Marginal Standing Facility	(II)	Minimum rate at which funds are provided for long term
(C)	Repo Rate	(III)	Also known as Penal Interest Rate
(D)	Reverse Repo Rate	(IV)	Central Bank borrows funds from commerical banks

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

19. Which of the following is ***not*** a function of Central Bank ?

(1) It controls the money supply in the economy through different rates.

(2) It acts as a banker to the government.

(3) It accepts deposits and give loans to people.

(4) It issues the currency of the country.

20. Article 112 deals with :

(1) Consolidated Fund of India

(2) Public Account

(3) Union Budget

(4) Contingency Fund

21. All those elements which create liability and decrease the assets of government are known as :

(1) Capital Receipts

(2) Capital Payments

(3) Revenue Receipts

(4) Revenue Payments

22. Arrange the following elements in correct chronological sequence (earliest to latest) :

(A) Smithsonian Agreement

(B) Bretton Woods Conference

(C) Establishment of WTO

(D) Gold Standard

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B), (C), (D)

(2) (D), (B), (A), (C)

(3) (D), (A), (B), (C)

(4) (C), (B), (D), (A)

SPACE FOR ROUGH WORK

18. **ତାଲିକା-I** ସହିତ **ତାଲିକା-II** ମିଳାନ୍ତୁ :

	ତାଲିକା-I		**ତାଲିକା-II**
(A)	ବ୍ୟାଙ୍କ ଦର	(I)	ପୁନଃ କ୍ରୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରତିଭୂତି ଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଧକ ରଖାଯାଏ
(B)	ସୀମାନ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ସୁବିଧା	(II)	ସର୍ବନିମ୍ନ ହାର ଯେଉଁଥିରେ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ
(C)	ରେପୋ ହାର	(III)	ଦଣ୍ଡାତ୍ମକ ସୁଧ ହାର ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ
(D)	ରିଭର୍ସ ରେପୋ ହାର	(IV)	ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକରୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଋଣ ନେଇଥାଏ

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର ଚୟନ କରନ୍ତୁ :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)
(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

19. ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ?

(1) ଏହା ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଣକୁ ବିଭିନ୍ନ ହାର ଜରିଆରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ ।
(2) ଏହା ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।
(3) ଏହା ଜମା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଋଣ ଦେଇଥାଏ ।
(4) ଏହା ଦେଶର ମୁଦ୍ରା ଜାରି କରିଥାଏ ।

20. ଅନୁଚ୍ଛେଦ 112 କାହା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ?

(1) ଭାରତର ଏକତ୍ରୀତ ସଞ୍ଚିତ ପାଣ୍ଠି
(2) ସାର୍ବଜନୀନ ଆକାଉଣ୍ଟ
(3) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ
(4) ଆକସ୍ମିକ ପାଣ୍ଠି/ନିଧି

21. ସେହି ସମସ୍ତ ଉପାଦାନ ଯାହା ସରକାରଙ୍କ ଦେୟ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ହ୍ରାସ କରେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ କଣ କୁହାଯାଏ ?

(1) ପୁଞ୍ଜିଗତ ଆଦାୟ
(2) ପୁଞ୍ଜିଗତ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ
(3) ବାର୍ଷିକ ରାଜସ୍ବ ଆଦାୟ
(4) ବାର୍ଷିକ ରାଜସ୍ବ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ

22. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଠିକ କାଳ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଦିଅନ୍ତୁ (ସର୍ବପ୍ରଥମ ଓ ସର୍ବଶେଷ) :

(A) ସ୍ମିଥସୋନିଆନ ରାଜିନାମା
(B) ବ୍ରେଟନ୍ ଉଡ଼ସ୍ ସମ୍ମିଳନୀ
(C) ବିଶ୍ୱ ବାଣିଜ୍ୟ ସଂଗଠନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
(D) ଗୋଲ୍ଡ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର ଚୟନ କରନ୍ତୁ I

(1) (A), (B), (C), (D)
(2) (D), (B), (A), (C)
(3) (D), (A), (B), (C)
(4) (C), (B), (D), (A)

SPACE FOR ROUGH WORK

23. Under flexible exchange rate, when the price of domestic currency in terms of foreign currency increases, it is called ___________ .

(1) Depreciation of domestic currency

(2) Appreciation of domestic currency

(3) Devaluation of domestic currency

(4) Revaluation of domestic currency

24. Match **List-I** with **List-II** :

	List-I		**List-II**
(A)	Pegged exchange rate system	(I)	Setting up of IMF and World Bank
(B)	Managed floating	(II)	Fixed exchange rate system
(C)	Bretton Woods Conference	(III)	Dirty floating
(D)	Third element in BOP	(IV)	Error and Omission Account

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

25. Casualization of workforce would result in :

(1) Decrease in the vulnerablility of the workforce.

(2) Increase in the vulnerability of the workforce.

(3) Increase in the number of regular workers.

(4) Income and employment stablility.

26. Choose the correct chronological sequence in ascending order (earliest to latest) :

(A) Establishment of NABARD

(B) FRBMA (Fiscal Responsibility and Budget Management Act)

(C) Third Five Year Plan

(D) Nationalization of RBI

(1) (A), (B), (C), (D)   (2) (A), (C), (B), (D)

(3) (D), (A), (B), (C)   (4) (D), (C), (A), (B)

SPACE FOR ROUGH WORK

23. ପରିବର୍ତ୍ତନଶିଳ ବିନିମୟ ହାର ଅଧୀନରେ, ଯେତେବେଳେ ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ସଂଦର୍ଭରେ ଘରୋଇ ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ.ଏହାକୁ _______ କୁହାଯାଏ ।

(1) ଘରୋଇ ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ
(2) ଘରୋଇ ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି
(3) ଘରୋଇ ମୁଦ୍ରାର ବିନିମୟ ଅବମୂଲ୍ୟୟନ
(4) ଘରୋଇ ମୁଦ୍ରାର ପୁନଃ ମୂଲ୍ୟାୟନ

24. **ତାଲିକା-I** ସହିତ **ତାଲିକା-II** ମିଳାନ୍ତୁ :

ତାଲିକା-I	ତାଲିକା-II
(A) ସ୍ଥିର ବିନିମୟ ହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା	(I) ଆଇ.ଏମ୍.ଏଫ୍. ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା
(B) ଭାସମାନ ପରିଚାଳନ	(II) ସ୍ଥିର ବିନିମୟ ହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
(C) ବ୍ରେଟନ୍ ଉଡସ୍ ସମ୍ମିଳନୀ	(III) ଭାସୁଥିବା ମଇଳା
(D) ବି. ଓ. ପି. ରେ ତୃତୀୟ ଉପାଦାନ	(IV) ଅପରିଷ୍କୃତ ଭାସମାନ

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ :

(1) (A) - (II), (B) - (I), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)
(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

25. ସାମୟିକ ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ଫଳସ୍ୱରୂପ କ'ଣ ହେବ :

(1) ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ଦୁର୍ବଳତା ହ୍ରାସ
(2) ଶ୍ରମଶକ୍ତିର ଦୁର୍ବଳତା ବୃଦ୍ଧି
(3) ନିୟମିତ କର୍ମଚାରୀ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି
(4) ଆୟ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ସ୍ଥିରତା

26. କାଳକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ତଳରୁ ଉପର କ୍ରମରେ ସଠିକ କ୍ରମ ବାଛନ୍ତୁ (ସର୍ବପ୍ରଥମରୁ ସର୍ବଶେଷ) :

(A) ନାବାର୍ଡ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
(B) ଏଫ୍.ଆର୍.ବି.ଏମ୍.ଏ. (ଆର୍ଥିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ଅଧିନିୟମ)
(C) ତୃତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା
(D) ଆର.ବିଆ.ଇର ଜାତୀୟକରଣ

(1) (A), (B), (C), (D)
(2) (A), (C), (B), (D)
(3) (D), (A), (B), (C)
(4) (D), (C), (A), (B)

SPACE FOR ROUGH WORK

27. __________ implies that resource extraction is not above the rate of regeneration of resources and the wastes generated are within the assimilating capacity of the environment.

(1) Absorptive capacity (2) Carrying capacity

(3) Subsistence capacity (4) Exhaustive capacity

28. Government of India enacted the Right to Education Act in 2009 to make free education a Fundamental Right of all children in the age group of ___________ years.

(1) 4 – 10 (2) 6 – 12

(3) 6 – 14 (4) 8 – 15

29. Following are the sources of electricity generation in India. Arrange them in correct sequence on the basis of total power generation capacity (higher to lower) :

(A) Nuclear

(B) Thermal

(C) New and renewable energy

(D) Hydro

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B), (C), (D) (2) (A), (C), (B), (D)

(3) (B), (C), (D), (A) (4) (B), (D), (C), (A)

30. Arrange the following items in correct sequence :

(A) Competition Act

(B) FEMA

(C) FERA

(D) MRTP

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A), (B), (C), (D) (2) (A), (C), (B), (D)

(3) (D), (C), (B), (A) (4) (C), (B), (D), (A)

31. The Great Leap Forward (GLF) campaign was initiated in __________ .

(1) 1948 (2) 1938

(3) 1958 (4) 1942

SPACE FOR ROUGH WORK

27. _____________ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସମ୍ବଳର ଉତ୍ପାଟନ କରିବା, ସମ୍ବଳ ପୁନଃ ଉତ୍ପତି କରିବା ହାରର ଉର୍ଦ୍ଧରେ ନୁହେଁ ଓ ଉପୁଯିଥିବା ଆବର୍ଜନା ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ସମାହିତ ହେବା କ୍ଷମତା ଅନ୍ତନିହୀତ ।

(1) ଅବଶୋଷଣ କ୍ଷମତା (2) ବହନ କ୍ଷମତା

(3) ନିର୍ବାହ କ୍ଷମତା (4) ପର୍ବାଙ୍ଗୀଣ କ୍ଷମତା

28. ମୁକ୍ତ ଓ ନିଶୁଳ୍କ ଶିକ୍ଷାକୁ _________ ବର୍ଷ ବୟସର ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାରରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର 2009 ରେ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ ।

(1) 4 – 10 (2) 6 – 12 (3) 6 – 14 (4) 8 – 15

29. ଭାରତରେ ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନର ଉତ୍ସଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା, ମୋଟ ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ଆଧାରରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଠିକ କ୍ରମରେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରନ୍ତୁ (ଉଚତମ ରୁ ନିମ୍ନତମ) :

(A) ପରମାଣୁ ଶକ୍ତି (B) ତାପଜ ଶକ୍ତି

(C) ନୂତନ ଏବଂ ନବୀକରଣଯୋଗ୍ୟ ଶକ୍ତି (D) ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ :

(1) (A), (B), (C), (D) (2) (A), (C), (B), (D)

(3) (B), (C), (D), (A) (4) (B), (D), (C), (A)

30. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଠିକ କ୍ରମରେ ସଜାନ୍ତୁ :

(A) ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଅଧିନିୟମ (B) FEMA-ଫେମା

(C) FERA-ଫେରା (D) MRTP-ଏମ.ଆର.ଟି.ପି.

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ :

(1) (A), (B), (C), (D) (2) (A), (C), (B), (D)

(3) (D), (C), (B), (A) (4) (C), (B), (D), (A)

31. ଗ୍ରେଟ ଲିପ ଫରୱାର୍ଡ (ଜି.ଏଲ୍.ଏଫ୍.) ଅଭିଯାନ _________ ରେ ଆରମ୍ଭ କରା ଯାଇଥିଲା ।

(1) 1948 (2) 1938

(3) 1958 (4) 1942

SPACE FOR ROUGH WORK

32. Match **List-I** with **List-II** :

List-I		List-II	
(A)	Great Leap Forward	(I)	Protecting the future generation
(B)	Mao Zedong	(II)	Aimed at industralising the country on a massive scale
(C)	Brundtland Commission	(III)	Introduced the Great Proletarian Cultural Revolution
(D)	Our Common Future	(IV)	Seminal Report that explained sustainable development as meeting the basic needs of all for a better life

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

33. Second phase of Green Revolution is termed from :

(1) mid 1960s to mid 1970s

(2) mid 1970s to mid 1980s

(3) mid 1950s to mid 1960s

(4) mid 1980s to mid 1990s

34. During 1980s, the growth rate in Pakistan improved on account of which of the following reasons ?

(1) Institutionalised process of technical change

(2) A good harvest

(3) Sustainable export of manufactured goods

(4) High amount of foreign direct investment inflow

35. When there is unexpected rise in the sales ___________ .

(1) Aggregate demand would decline.

(2) There will be unplanned accumulation of inventories.

(3) There will be unplanned decumulation of inventories.

(4) Normal profit would be lower.

36. During festive season, the currency deposit ratio _____________ .

(1) decreases (2) increases

(3) has no impact on it (4) first decreases then increases

SPACE FOR ROUGH WORK

32. **ତାଲିକା-I** ସହିତ **ତାଲିକା-II** ମିଳାନ୍ତୁ :

ତାଲିକା-I	**ତାଲିକା-II**
(A) ଆଗକୁ ବଡ଼ ଲମ୍ଫ (ଗ୍ରେଟ ଲିଫ ଫରୱାର୍ଡ଼)	(I) ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ିର ସୁରକ୍ଷା
(B) ମାଓ ଜେଡୋଙ୍ଗ	(II) ଦେଶକୁ ବ୍ୟାପକ ସ୍ତରରେ ଶିଳ୍ପାୟନ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ
(C) ବ୍ରଣ୍ଡଟ୍ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ କମିଶନ	(III) ମହାନ ସର୍ବହାରା ସମ୍ପର୍କିତ ସାଂସ୍କୃତିକ ବିପ୍ଳବର ଆରମ୍ଭ
(D) ଆମର ସାଧାରଣ ଭବିଷ୍ୟତ	(IV) ଏକ ଉନ୍ନତ ଜୀବନ ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ଥାୟୀ ବିକାଶକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥିବା ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ରିପୋର୍ଟ

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)
(2) (A) - (II), (B) - (III), (C) - (I), (D) - (IV)
(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)
(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

33. ସବୁଜ ବିପ୍ଳବର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ କଣ କୁହାଯାଏ ?

(1) 1960 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗରୁ 1970 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
(2) 1970 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗରୁ 1980 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
(3) 1950 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗରୁ 1960 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
(4) 1980 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗରୁ 1990 ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

34. 1980 ଦଶକରେ, ପାକିସ୍ତାନରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ କାରଣରୁ ଉନ୍ନତ ହୋଇଥିଲା ?

(1) ବୈଷୟିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସଂସ୍ଥାଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟା
(2) ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଅମଳ
(3) ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ନିରନ୍ତର ରପ୍ତାନୀ
(4) ବିପୁଳ ପରିମାଣର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜି ନିବେଶ ପ୍ରବାହ

35. ଯେତେବେଳେ ବିକ୍ରିରେ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ବୃଦ୍ଧି ହେବ, ସେତେବେଳେ ______________ ହେବ।

(1) ସମୁଦାୟ ଚାହିଦା ହ୍ରାସ ପାଇବ
(2) ଦ୍ରବ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ଗୁଡ଼ିକର ଅନିୟୋଜିତ ସଂଗ୍ରହ
(3) ଦ୍ରବ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ଗୁଡ଼ିକର ଅନିୟୋଜିତ ହ୍ରାସ
(4) ସାଧାରଣ ଲାଭ କମ୍ ହେବ

36. ପୁଜା ପାର୍ବଣ ଋତୁରେ, ମୁଦ୍ରା ଜମା ଅନୁପାତ ________________ ।

(1) ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ
(2) ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ
(3) କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ନାହିଁ
(4) ପ୍ରଥମେ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ, ତା'ପରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ

37. European Monetary Union was created in __________.

(1) 1996 (2) 1994

(3) 1999 (4) 2002

38. Identify the correct statement in the context of Circular Flow of Income in a two sector economy :

(1) Household receives factor services from firms.

(2) Household invests while firm saves.

(3) Firms produce goods and services.

(4) Household supplies factor services to Government.

39. Identify the correct set of statements.

(A) Ex Ante Saving represents what is actually planned to save.

(B) Ex Post Saving represents what is actually planned to save.

(C) Ex Post Saving depicts what has actually happened.

(D) Ex Ante Post Saving represents what is actually saved.

Choose the ***correct*** answer from the options given below :

(1) (A) and (D) only

(2) (A) and (C) only

(3) (B) and (D) only

(4) (C) and (D) only

40. Match **List-I** with **List-II** :

	List-I (Elements)		**List-II (Features)**
(A)	Annual Financial Statement	(I)	Create liabilities or reduce financial assets
(B)	Capital Receipts	(II)	Trade surplus
(C)	Capital Payment	(III)	Main budget document
(D)	Export > Import	(IV)	Create financial assets or reduce liabilities

Choose the correct answer from the options given below :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV)

(2) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (II)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III)

(4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

SPACE FOR ROUGH WORK

37. ୟୁରୋପୀୟ ମୁଦ୍ରା ସଂଘ ____________ ରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ।

(1) 1996 (2) 1994 (3) 1999 (4) 2002

38. ଦୁଇ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆୟର ଚକ୍ରାକାର ପ୍ରବାହ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ସଠିକ୍ ବିବୃତ୍ତିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ :

(1) ପରିବାର ଗୁଡ଼ିକ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକରୁ କାରକ ସେବା ପାଇଥାନ୍ତି ।

(2) ସଂସ୍ଥା ଗୁଡିକ ସଞ୍ଚୟ କରୁଥିବା ସମୟରେ ପରିବାର ଗୁଡ଼ିକ ନିବେଶ କରନ୍ତି ।

(3) ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ସେବା ଉତ୍ପାଦନ କରିଥାନ୍ତି ।

(4) ପରିବାର ଗୁଡ଼ିକ ସରକାରଙ୍କୁ କାରକ ସେବା ଯୋଗେଇ ଥାନ୍ତି ।

39. ସଠିକ ବିବୃତି ସମୂହକୁ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ ।

(A) ପ୍ରକୃତରେ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ପାଇଁ ଯାହା ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି, ତାହା ପୁର୍ବ ଅନୁମାନିତ (ଏକ୍ସ ଆଣ୍ଟେ) ସଞ୍ଚୟ ଦର୍ଶାଉଛି ।

(B) ପୁର୍ବ -ସ୍ଥିତି ସଞ୍ଚୟ (ଏକ୍ସ ପୋଷ୍ଟ) ସଞ୍ଚୟ ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ସଞ୍ଚୟ କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି ତାହାକୁ ଦର୍ଶାଏ ।

(C) ପ୍ରକୃତରେ ଯାହା ଘଟିଛି ତାହା ପୁର୍ବ -ସ୍ଥିତି ସଞ୍ଚୟ ଦର୍ଶାଉଛି ।

(D) ଏକ୍ସ ଆଣ୍ଟେ ପୋଷ୍ଟ ସଞ୍ଚୟ ପ୍ରକୃତରେ ଯାହା ସଞ୍ଚୟ କରାଯାଇଛି ତାହାକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ ।

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ :

(1) (A) ଏବଂ (D) କେବଳ (2) (A) ଏବଂ (C) କେବଳ

(3) (B) ଏବଂ (D) କେବଳ (4) (C) ଏବଂ (D) କେବଳ

40. **ତାଲିକା-I** ସହିତ **ତାଲିକା-II** ମିଳାନ୍ତୁ :

	ତାଲିକା-I (ଉପାଦାନ)		**ତାଲିକା-II (ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ)**
(A)	ବାର୍ଷିକ ବିତ୍ତିୟ ବିବରଣୀ	(I)	ଦେୟ ସୃଷ୍ଟି କରେ କିମ୍ବା ବିତ୍ତିୟ ସମ୍ପତ୍ତି ହ୍ରାସ କରେ
(B)	ପୁଞ୍ଜି ଗତ ପ୍ରାପ୍ତି	(II)	ବାଣିଜ୍ୟ ବଳକା
(C)	ପୁଞ୍ଜି ଗତ ବ୍ୟୟ	(III)	ମୁଖ୍ୟ ବଜେଟ୍ ଦସ୍ତାବିଜ
(D)	ରପ୍ତାନୀ > ଆମଦାନୀ	(IV)	ବିତ୍ତିୟ ସମ୍ପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରେ କିମ୍ବା ଦେୟ ହ୍ରାସ କରେ

ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛନ୍ତୁ :

(1) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (III), (D) - (IV) (2) (A) - (III), (B) - (I), (C) - (IV), (D) - (II)

(3) (A) - (I), (B) - (II), (C) - (IV), (D) - (III) (4) (A) - (III), (B) - (IV), (C) - (I), (D) - (II)

SPACE FOR ROUGH WORK

Read the following passage and answer the next five questions :

In our quest to increase agricultural production during the last five decades or so, we almost totally neglected the use of compost and completely switched over to chemical fertilizers. The result is that large tracts of productive land have been adversely affected, water bodies including ground water system have suffered due to chemical contamination and demand for irrigation has been going up year after year. Farmers, in large numbers all over the country, have again started using compost made from organic wastes of different types. In certain parts of the country, cattle are maintained only because they produce dung which is an important fertilizer and soil conditioner.

Earthworms can convert organic matter into compost faster than the normal composting process. This process is now being widely used. Indirectly, the civic authorities are benefitted too as they have to dispose reduced quantity of waste.

41. How is civic authority getting benefitted due to biocomposting ?

(1) They have to dispose increased quantity of waste.

(2) They don't have to dispose any waste.

(3) Because civic authority has no role in waste management.

(4) They have to dispose reduced quantity of waste.

42. Choose the correct statement concerned with the passage :

(1) Earthworm takes equal time to convert organic matter into compost with respect to normal composting process.

(2) Earthworm takes more time to convert organic matter into compost with respect to normal composting process.

(3) Earthworm takes less time to convert organic matter into compost with respect to normal composting process.

(4) Comparison between earthworm based composting and normal composting cannot be made.

43. Water bodies including ground water system have suffered due to :

(1) Biocomposting

(2) Chemical contamination and increased demand for irrigation

(3) Organic farming

(4) Increased fertility of land

SPACE FOR ROUGH WORK

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅଂଶଟିକୁ ପଢ଼ନ୍ତୁ ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ପାଞ୍ଚଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ :

ବୃଦ୍ଧି ବିଗତ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ଦଶନ୍ଧି ଧରି କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଲାଗି ଆମର ପ୍ରୟାସରେ, ଆମେ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାରକୁ ପ୍ରାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅବହେଳା କରିଛୁ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ରାସାୟାନିକ ସାର ବ୍ୟବହାର କରିଛୁ । ଏହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମ ଜମିର ବୃହତ ଅଂଶ ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛି, ରାସାୟାନିକ ପ୍ରଦୂଷଣ ହେତୁ ଭୂତଳ ଜଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମେତ ଜଳାଶୟ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ଚାହିଦା ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି.ସାରା ଦେଶରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ କୃଷକ ମାନେ ପୁଣି ଥରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଜୈବିକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି। ଦେଶର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ, ଗାଇମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଏଥିପାଇଁ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ କରା ଯାଇଥାଏ କାରଣ ସେମାନେ ଗୋବର ଉତ୍ପାଦନ କରିଥାନ୍ତି, ଯାହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାର ଏବଂ ମୃତ୍ତିକାର ଉର୍ବରତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଥାଏ । ସାଧାରଣ କମ୍ପୋଷ୍ଟିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ତୁଳନାରେ ଜିଆ ମାନେ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥକୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଦୃଢ଼ ଗତିରେ କରିପାରିବାରେ ସହାୟକ ହୁଅନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବେ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ପରୋକ୍ଷରେ, ପୌର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମାନେ ମଧ୍ୟ ଉପକୃତ ହୁଅନ୍ତି କାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ କମ୍ ପରିମାଣରେ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ନିଷ୍କାସନ/ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ।

41. ଜୈବ କମ୍ପୋଷ୍ଟିଂ ଦ୍ୱାରା ନାଗରିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିପରି ଉପକୃତ ହେଉଛନ୍ତି ?

(1) ସେମାନଙ୍କୁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ପରିମାଣର ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ନିଷ୍କାସନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

(2) ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ନିଷ୍କାସନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ।

(3) କାରଣ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନାରେ ନାଗରିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର କୌଣସି ଭୂମିକା ନାହିଁ।

(4) ସେମାନଙ୍କୁ କମ୍ ପରିମାଣର ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ନିଷ୍କାସନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

42. ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସଠିକ୍ ବିବୃତ୍ତି ବାଛନ୍ତୁ।

(1) ସାଧାରଣ କମ୍ପୋଷ୍ଟିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥକୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ଜିଆ ମାନେ ସାମାନ୍ୟ ସମୟ ନେଇଥାନ୍ତି।

(2) ସାଧାରଣ କମ୍ପୋଷ୍ଟିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ତୁଳନାରେ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥକୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ଜିଆ ମାନେ ସମାନ ସମୟ ନେଇଥାନ୍ତି।

(3) ସାଧାରଣ କମ୍ପୋଷ୍ଟିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ତୁଳନାରେ, ଜୈବିକ୍ ପଦାର୍ଥକୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ଜିଆ ମାନେ କମ୍ ସମୟ ନେଇଥାନ୍ତି ।

(4) ଜିଆ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଧାରିତ କମ୍ପୋଷ୍ଟି ଏବଂ ସାଧାରଣ କମ୍ପୋଷ୍ଟିଂ ମଧ୍ୟରେ ତୁଳନା କରା ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ।

43. ଭୂତଳ ଜଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମେତ ଜଳାଶୟ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କାରଣରୁ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

(1) ଜୈବିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟା

(2) ରାସାୟନିକ ପ୍ରଦୂଷଣ ଏବଂ ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ଚାହିଦା ବୃଦ୍ଧି

(3) ଜୈବିକ କୃଷି

(4) ଜମିର ଉର୍ବରତା ବୃଦ୍ଧି

SPACE FOR ROUGH WORK

44. In certain parts of the country, cattle are maintained only because they ___________ .

(1) Produce milk to increase income of farmers

(2) Produce dung which is an important fertilizer and soil conditioner

(3) Work as insect repellants

(4) Are a symbol of traditional ethics and values

45. What should be the suitable title for the above passage ?

(1) Biocomposting (2) Biopest Control

(3) Traditional Knowledge and Practice (4) Uses of Chemical Fertilizers

Read the following passage and answer the next five questions.

India had an independent economy before the advent of the British rule. Though agriculture was the main source of livelihood for most people, yet, the country's economy was characterised by various kinds of manufacturing activities. India was particularly well known for its handicraft industries in the fields of cotton and silk textiles, metal and precious stone works etc. These products enjoyed a worldwide market based on the reputation of the fine quality of material used and the high standards of craftsmanship seen in all imports from India. The economic policies pursued by the colonial government in India were concerned more with the protection and promotion of the economic interests of their home country than with the development of the Indian economy. Such policies brought about a fundamental change in the structure of the Indian economy — transforming the country into a supplier of raw materials and consumer of finished industrial products from Britain. Obviously, the colonial government never made any sincere attempt to estimate India's national and per capita income. Some individual attempts which were made to measure such incomes yielded conflicting and inconsistent results. Among the notable estimators — Dadabhai Naoroji, William Digby, Findlay Shirras, V.K.R.V. Rao and R.C. Desai — it was Rao, whose estimates during the colonial period were considered very significant. However, most studies did find that the country's growth of aggregate real output during the first half of the twentieth century was less than two per cent coupled with a meagre half per cent growth in per capita output per year.

46. Before the British rule, India was well known for which manufacturing industries' products ?

(1) Cotton and Silk or Khadi textiles

(2) Cotton and Engineering products

(3) Cotton and Silk textiles, metal and precious stones, etc

(4) Engineering goods and precious metals

SPACE FOR ROUGH WORK

44. ଦେଶର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ, ଗୋରୁ ମାନଙ୍କୁ କେବଳ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ କରାଯାଏ କାରଣ ସେମାନେ ___________ ଉତ୍ପାଦନ କରନ୍ତି ।

(1) କ୍ଷୀର ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା ଚାଷୀଙ୍କ ଆୟ ବଢ଼ାଇବା

(2) ଗୋବର ଯାହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାର ଏବଂ ମୃତ୍ତିକା ଉର୍ବରତା ବୃଦ୍ଧି ଉପାଦାନ, ତାହାର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ

(3) କୀଟ ପ୍ରତିରୋଧକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ

(4) ପାରମ୍ପରିକ ନୈତିକତା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ପ୍ରତୀକ

45. ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶୀର୍ଷକ କ'ଣ ହେବା ଉଚିତ ?

(1) ଜୈବ ପଦ୍ଧତି କମ୍ପୋଷ୍ଟିଂ (2) ଜୈବ ପେଷ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

(3) ପାରମ୍ପରିକ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଅଭ୍ୟାସ (4) ରାସାୟନିକ ସାରର ବ୍ୟବହାର

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅଂଶଟିକୁ ପଢ଼ନ୍ତୁ ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ପାଞ୍ଚଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ :

ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଭାରତର ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଅର୍ଥନୀତି ଥିଲା । ଯଦିଓ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କୃଷି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହର ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସ ଥିଲା, ତଥାପି ଦେଶର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଉତ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ ଦ୍ୱାରା ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଥିଲା । କପା ଏବଂ ରେଶମ ବସ୍ତ୍ର, ଧାତୁ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବାନ ପଥର କାର୍ଯ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଭାରତ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା । ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ତମ ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ଭାରତରୁ ସମସ୍ତ ଆମଦାନୀରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଉଚ୍ଚ ମାନର କାରିଗରୀ ଉପରେ ଆଧାର କରି ଏହି ଉତ୍ପାଦ ଗୁଡିକ ଏକ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ବଜାର ଉପଭୋଗ କରିଥିଲା ଭାରତରେ ଔପନିବେଶିକ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥନୈତିକ ନୀତି ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିର ବିକାଶ ଅପେକ୍ଷା ନିଜ ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ସହିତ ଅଧିକ ଜଡିତ ଥିଲା । ଏଭଳି ନୀତି ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ଢାଞ୍ଚାରେ ଏକ ମୌଳିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଥିଲା-ଦେଶକୁ କଞ୍ଚାମାଲ ଯୋଗାଣକାରୀ ଏବଂ ବ୍ରିଟେନରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦ ଗୁଡ଼ିକର ଉପଭୋକ୍ତା ଭାବେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଥିଲା । ସ୍ପଷ୍ଟତଃ, ଔପନିବେଶିକ ସରକାର ଭାରତର ଜାତୀୟ ଏବଂ ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଆୟ ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆନ୍ତରିକ ପ୍ରୟାସ କରିନଥିଲେ। ଏପରି ଆୟକୁ ମାପିବା ପାଇଁ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରୟାସ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅସଙ୍ଗତ ଫଳାଫଳ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା। ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଆକଳନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ-ଦାଦାଭାଇ ନଓରୋଜୀ, ୱିଲିୟମ୍ ଡିଗ୍ବି, ଫିଣ୍ଡଲେ ଶିରାସ୍, ଭି.କେ.ଆର୍.ଭି. ରାଓ ଏବଂ ଆର୍.ସି.ଦେଶାଇ-ସେ ଥିଲେ ରାଓ, ଯାହାଙ୍କ ଆକଳନ ଔପନିବେଶିକ କାଳରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ବିବେଚନା କରା ଯାଉଥିଲା। ତେବେ, ଅଧିକାଂଶ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧରେ ଦେଶର ମୋଟ ବାସ୍ତବ ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମାତ୍ର ଅଧା ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

46. ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ପୂର୍ବରୁ, ଭାରତ କେଉଁ ଉତ୍ପାଦନ ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦ ପାଇଁ ଜଣାଶୁଣା ଥିଲା ?

(1) କପା ଏବଂ ରେଶମ କିମ୍ବା ଖଦି ବସ୍ତ୍ର

(2) କପା ଏବଂ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଉତ୍ପାଦ

(3) କପା ଏବଂ ରେଶମ ବସ୍ତ୍ର, ଧାତୁ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବାନ ପଥର ଇତ୍ୟାଦି

(4) ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବାନ ଧାତୁ

SPACE FOR ROUGH WORK

47. What kind of interests was the colonial government concerned with in the economic policy for Indian industries ?

(1) To promote the handicraft industries of India

(2) Promote and protect small scale industries of India

(3) Protect and promote the economic interests of Indian industry along with their home country

(4) Provide protection and promotion of the economic interests of their home country

48. Choose the economists who estimated India's National Income and Per Capita Income.

(1) Dadabhai Naoroji, William Digby, Bernier, V.K.R.V. Rao and R.C. Desai

(2) Dadabhai Naoroji, William Digby, Findlay Shirras, V.K.R.V. Rao and R.C. Desai

(3) Dadabhai Naoroji, Jagdish Bhagwati, V.K.R.V. Rao and R.C. Desai

(4) Dadabhai Naoroji, Findlay Shrirras and V.K.R.V. Rao

49. What was the country's growth of aggregate real output during the first half of the 20th century ?

(1) The country's growth of aggregate real output was less than two percent coupled with a meagre one percent growth in per capita output per year.

(2) The country's growth of aggregate real output was less than two percent coupled with a meagre one and a half percent growth in per capita output per year.

(3) The country's growth of aggregate real output was less than two and a half percent coupled with a meagre half percent growth in per capita output per year.

(4) The country's growth of aggregate real output was less than two percent coupled with a meagre half percent growth in per capita output per year.

50. According to the passage, which of the following statement was true about Indian industries' products ?

(1) Indian products were of inferior quality and cheap in the worldwide market.

(2) Indian products were promoted by the colonial government and competed with other countries' markets also.

(3) Indian products enjoyed a worldwide market based on quality of material used and the high standard of craftsmanship.

(4) Indian products' raw material for primary goods was imported from the other countries and it helped to increase export.

SPACE FOR ROUGH WORK

47. ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ନୀତି ନେଇ ଔପନିବେଶିକ ସରକାର କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଆଗ୍ରହ ରଖିଥିଲେ ?

(1) ଭାରତର ହସ୍ତଶିଳ୍ପକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା

(2) ଭାରତର କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା

(3) ନିଜ ଦେଶ ସହିତ ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପର ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ

(4) ନିଜ ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରଦାନ କରିବା

48. ଭାରତର ଜାତୀୟ ଆୟ ଏବଂ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଆୟ ଆକଳନ କରିଥିବା ଅର୍ଥନୀତିଜ୍ଞଙ୍କୁ ବାଛନ୍ତୁ ।

(1) ଦାଦାଭାଇ ନଓରୋଜୀ, ୱିଲିୟମ୍ ଡିଗ୍ବି, ବର୍ନିୟର୍, ଭି.କେ.ଆର୍.ଭି. ରାଓ, ଆର୍.ସି. ଦେଶାଇ

(2) ଦାଦାଭାଇ ନଓରୋଜୀ, ୱିଲିୟମ୍ ଡିଗ୍ବି, ଫିଣ୍ଡଲେ ଶିରାସ୍, ଭି.କେ.ଆର୍.ଭି.ରାଓ ଏବଂ ଆର୍.ସି. ଦେଶାଇ

(3) ଦାଦାଭାଇ ନଓରୋଜୀ, ଜଗଦୀଶ ଭଗବତୀ, ଭି.କେ.ଆର୍.ଭି. ରାଓ ଏବଂ ଆର୍.ସି. ଦେଶାଇ

(4) ଦାଦାଭାଇ ନଓରୋଜୀ, ଫିଣ୍ଡଲେ ଶ୍ରୀରାସ୍ ଏବଂ ଭି.କେ.ଆର୍.ଭି. ରାଓ

49. ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧରେ ଦେଶର ମୋଟ ବାସ୍ତବ ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କେତେ ଥିଲା ?

(1) ଦେଶର ମୋଟ ବାସ୍ତବ ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଉତ୍ପାଦନରେ ମାତ୍ର ଏକ ପ୍ରତିଶତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ।

(2) ଦେଶର ମୋଟ ବାସ୍ତବ ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଉତ୍ପାଦନରେ ମାତ୍ର ଦେଢ଼ ପ୍ରତିଶତ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା ।

(3) ଦେଶର ମୋଟ ବାସ୍ତବ ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଅଢ଼େଇ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମାତ୍ର ଅଧା ଥିଲା ।

(4) ଦେଶର ମୋଟ ବାସ୍ତବ ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଉତ୍ପାଦନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମାତ୍ର ଅଧା ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

50. ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ, ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦ ବିଷୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେଉଁ ବିବୃତ୍ତି ସତ୍ୟ ?

(1) ଭାରତୀୟ ଉତ୍ପାଦ ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ବଜାରରେ ଶସ୍ତା ।

(2) ଭାରତୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଔପନିବେଶିକ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ବଜାର ସହିତ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିଲା ।

(3) ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ମାନର କାରିଗରୀ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଭାରତୀୟ ଉତ୍ପାଦ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ବଜାର ଉପଭୋଗ କରିଥିଲା ।

(4) ପ୍ରାଥମିକ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଉତ୍ପାଦର କଞ୍ଚାମାଲ ଅନ୍ୟ ଦେଶରୁ ଆମଦାନୀ କରା ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଏହା ରପ୍ତାନୀ ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହେଉଥିଲା ।

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

Read carefully the following instructions :

8. No candidate will be allowed to leave the OMR Answer Sheet blank. If any OMR Answer Sheet is found blank, it shall be crossed by the Invigilator with his/her signature, mentioning "Cancelled" on it.

9. Do not tear or fold any page of the Test Booklet and OMR Answer Sheet.

10. Candidates are advised to ensure that they fill the correct particulars on the OMR Answer Sheet, i.e., Application No., Roll No., Test Booklet No., Name, Mother's Name, Father's Name and Signature.

11. In case of any discrepancy in any question between English and Hindi/Regional language version, the English version will be considered as the final version for evaluation.

12. Rough work is to be done in the space provided for this purpose in the Test Booklet only.

13. The answers will be evaluated through electronic scanning process. Incomplete or incorrect entries may render the OMR Answer Sheet invalid.

14. Candidates are advised not to fold or make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Use of Eraser, Nail, Blade, White Fluid/Whitener, etc., to smudge, scratch or damage in any manner the OMR Answer Sheet during examination is strictly prohibited. Candidature and OMR Answer Sheet of candidates using Eraser, Nail, Blade or White Fluid/Whitener to smudge, scratch or damage in any manner shall be cancelled.

15. There will be one copy of OMR Answer Sheet i.e., the Original Copy. After the examination is over, the candidate shall hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator. The candidate can take away the Test Booklet after the examination is over. If the candidate does not hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator and goes away with the OMR Answer Sheet, his/her candidature shall be cancelled and criminal proceedings shall also be initiated against him/her.

16. Candidates are advised strictly not to carry handkerchief, any mobile phone, any type of watch, belt or wear ornaments like ring, chain, ear-ring, etc., electronic or communication device, pen, pencil, eraser, sharpener and correction fluid to the Examination Centre. If any candidate is found possessing any such item, he/she will not be allowed to enter the examination centre. Possession of a mobile phone or any other aiding material as mentioned above by the candidate in the examination room will be treated as a serious violation and it may lead to cancellation of the candidature and debarring him/her from future examinations.

17. If a candidate violates any instructions or shows any indiscipline or misbehaviour, appropriate action will be taken including cancellation of candidature and debarring from future examinations.

18. Use of electronic/manual calculator is **not** allowed.

ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡିକୁ ସାବଧାନର ସହିତ ପଢନ୍ତୁ :

8. କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ରଟି ଖାଲି ଛାଡିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ। ଯଦି କୌଣସି OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ର ଖାଲି ପାଇଯାଏ, ତାହେଲେ ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ସହ ଅନୁପାତିତ କରାଯିବ ଏବଂ "ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି" ବୋଲି ଲେଖାଯିବ।

9. ଟେଷ୍ଟ ବୁକ୍ଲେଟର ଏବଂ OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ର କୌଣସି ପୃଷ୍ଠାକୁ ଛିଣ୍ଡେଇବା କିମ୍ବା ମୋଡ଼ିବାର ଅନୁମତି ନାହିଁ।

10. ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ସେମାନେ OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ରରେ ସଠିକ ବିବରଣୀ ପୂରଣ କରିଛନ୍ତି, ଯଥା ଆବେଦନ ନମ୍ବର, ରୋଲ୍ ନମ୍ବର, ଟେଷ୍ଟ ବୁକ୍ଲେଟ୍ ନମ୍ବର, ନାମ, ମା'ଙ୍କ ନାମ, ପିତାଙ୍କ ନାମ ଏବଂ ଦସ୍ତଖତ କରିଛନ୍ତି।

11. ଯଦି ଇଂରାଜୀ ଏବଂ ହିନ୍ଦୀ/ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାର ସଂସ୍କରଣ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନରେ ବୈଷମ୍ୟ ଥାଏ, ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣକୁ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସଂସ୍କରଣ ଭାବିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

12. ଖସଡ଼ା କାମ କେବଳ ଟେଷ୍ଟ ବୁକ୍ଲେଟରେ ଏ ହା ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ କରିବାକୁ ହେବ ।

13. ଉତ୍ତରଗୁଡିକୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନିକ ସ୍କାନିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହେବ। ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଭୁଲ ପ୍ରବେଶ OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ରକୁ ଅବୈଧ ବା ଅମାନ୍ୟା କରିହେବ ।

14. ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ରରେ କୌଣସି ମୋଡ଼ାବା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଚିହ୍ନ ଲଗାଇବାକୁ ଅନୁମତି ନାହିଁ। ଇରେଜର, ନଖ, ବ୍ଲେଡ, ଶୁଭ୍ର ତରଳ/ୱାଇଟନର୍ ଆଦିର ବ୍ୟବହାର କରି OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ରକୁ ଯେକୌଣସି ଭାବରେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ କରିବା ନିଷେଧାଜ୍ଞା ରହିଛି। ଏହାକୁ ଉଲଙ୍ଘନ କରିଥିବା ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଏବଂ OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ର ରଦ୍ଦ କରାଯିବ।

15. OMR ଉତ୍ତର ପତ୍ରର ଏକ ପ୍ରତିଲିପି ରହିବ, ଅର୍ଥାତ୍ ମୂଳ ପ୍ରତିଲିପି। ପରୀକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ OMR ଉତର ପତ୍ରଟି ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ଦେବେ। ପରୀକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ, ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଟେଷ୍ଟ ବୁକ୍ଲେଟ୍ ନେଇଯାଇ ପାରିବ। ଯଦି କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ OMR ଉତର ପତ୍ରଟି ପରୀକ୍ଷା ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ନ ଦେଇ ଚାଲିଯିବେ, ତାଙ୍କ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା (ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର) ରଦ୍ଦ କରାଯିବ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଆପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟବାହୀ ହେବ।

16. ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ରୁମାଲ, କୌଣସି ମୋବାଇଲ ଫୋନ, କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଘଣ୍ଟା, ବେଲ୍ଟ କିମ୍ବା ଅଳଙ୍କାର ଯଥା ମୁଦି, ଚେନ, କାନଫୁଲ ଅଳଙ୍କାର ଇତ୍ୟାଦି କିମ୍ବା ଯୋଗାଯୋଗ ଉପକରଣ, କଲମ, ପେନ୍ସିଲ, ଇରେଜର, ମୁନିଆଁ କରିବା ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସଂସୋଧନ ତରଳ ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରରେ ନେଇ ଯିବାକୁ କଠୋରଭାବରେ ନିଷେଧ ରହିଛି। ଯଦି କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଏହି ପ୍ରକାରର କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଧାରଣ କରିଥିବେ, ସେମାନେ ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇବେ ନାହିଁ। ପରୀକ୍ଷା କକ୍ଷରେ ମୋବାଇଲ ଫୋନ କିମ୍ବା ଉପରୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସାହାଯ୍ୟ ଉପକରଣ ଧାରଣ କରାଯିବାକୁ ଗମ୍ଭୀର ଉଲଙ୍ଘନ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଭବିଷ୍ୟତ ପରୀକ୍ଷାରୁ ବାରଣ କରାଯିବ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା(ପ୍ରାର୍ଥୀ ପତ୍ର) ରଦ୍ଦ କରାଯିବ।

17. ଯଦି କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଉଲଙ୍ଘନ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁଶାସନହୀନ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାନ୍ତି, ତାହାର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା (ପ୍ରାର୍ଥୀ ପତ୍ର) ରଦ୍ଦ କରାଯିବ, ଉଚିତ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କରାଯିବ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ପରୀକ୍ଷାରୁ ତାଙ୍କୁ ବାରଣ କରାଯିବ।

18. ଇଲେକ୍ଟ୍ରନିକ/ମାନୁଆଲ କ୍ୟାଲକୁଲେଟରର ବ୍ୟବହାର **ନିଷେଧାଜ୍ଞା** ରହିଛି।